

تماشاخانه

در یازدهمین تجربه کارگردانی

«محمد رضایی‌راد»

«فرشته تاریخ» و روایت می‌کند

● **گروه هنر:** محمد رضایی‌راد، نویسنده و کارگردان شناخته‌شده تئاتر، به‌زودی جدیدترین اثر نمایشی خود با عنوان «فرشته تاریخ» را در یکی از سالن‌های معتبر تهران روی صحنه می‌برد.

«فرشته تاریخ» عنوان جدیدترین نمایش‌نامه محمد رضایی‌راد پس از اجرای نمایش «فعل» است که با رویکردی آزاد، به روایت آخرین شب از زندگی «والتر بنیامین» فیلسوف و نظریه‌پرداز مشهور آلمانی، می‌پردازد.

والتر بنیامین، از چهره‌های متفاوت تاریخ فلسفه در قرن بیستم است که با وجود عمر کوتاه و مرگ زود هنگامش، تأثیر عمیقی بر بسیاری از روشنفکران، هنرمندان و نظریه‌پردازان پس از خود گذاشته است. اندیشه‌های بنیامین سپهر وسیعی از موضوعات گوناگون، از فلسفه «تاریخ» و «زبان» گرفته تا «هنر» و «زیبایی‌شناسی» و حتی نگارش رساله‌ای درباره «حشیش» را در بر می‌گیرد. در عرصه «تئاتر» نیز گذشته از اثر مشهور او درباره «خاستگاه نمایش سوگوار آلمانی»، می‌توان به دوستی نزدیک و ارتباط فکری عمیق بنیامین با «برتولت برشت»- شاعر و نمایش‌نامه‌نویس و نظریه‌پرداز آلمانی- اشاره کرد که در مقالات گوناگون او درباره آثار برشت نمود یافته است.

تمرین و آماده‌سازی نمایش «فرشته تاریخ» به نویسندگی و کارگردانی محمد رضایی‌راد که از پاییز سال گذشته آغاز شده، اکنون به مراحل نهایی رسیده و گروه اجرایی این نمایش اکنون در انتظار طی‌شدن مراحل اداری و کسب مجوزهای لازم برای آغاز رسمی تبلیغات و پیش‌فروش بلیت‌های خود هستند. این نمایش با نگاهی به آرا و اندیشه‌های والتر بنیامین، به روایتی از آخرین شب زندگی این اندیشمند بزرگ اروپایی و تلاش او برای نجات خود می‌پردازد. با ظهور فاشیسم و به‌قدرت‌رسیدن نازیسم در اروپا، بنیامین نیز مانند بسیاری از روشنفکران آلمانی

راه تبعیدی خودخواسته را در پیش می‌گیرد و ابتدا مدتی را در فرانسه ساکن می‌شود. با پیشروی فاشیسم در اروپا و تسخیر فرانسه، بنیامین از راه کوهستان خود را به اسپانیا می‌رساند تا شاید بتواند با کشتنی از اروپا خارج شود؛ اما به دست مرزبانان اسپانیا گرفتار می‌شود و سرانجام، به آخرین صفحه از زندگی خود می‌رسد. او که می‌داند صبح روز بعد قرار است به نیروهای گشتاپو تحویل داده شود، شبانه با مصرف مقدار زیادی قرص مورفین به زندگی خود خاتمه می‌دهد.

«فرشته تاریخ» یازدهمین نمایش «گروه تئاتر خانه» به سرپرستی محمد رضایی‌راد است که در سال‌های اخیر آثاری موفق‌ی مانند «فعل»، «آنگ انسان»، «داستان‌هایی از بنارش مهر و مرگ» و «براساس دوشس ملفی» را روی صحنه برده‌اند.

ازجمله موفقیت‌های این گروه در سال‌های اخیر می‌توان به دریافت «مدال افتخار آکادمی سمندریان» (۱۳۹۴) برای فعالیت حرفه‌ای در زمینه تئاتر، دریافت جایزه بهترین طراحی صحنه از «سمپوزیوم بین‌المللی طراحی صحنه و لباس» برای نمایش «فعل» و دریافت پیاپی جایزه بهترین نمایش سال از «انجمن منتقدان، نویسندگان و پژوهشگران تئاتر» برای نمایش‌های «فعل» (۱۳۹۶)، «براساس دوشس ملفی» (۱۳۹۵) و «آنگ انسان» (۱۳۹۳) اشاره کرد.

رضا آشفته

محمدحسن معجونی، بازیگر و کارگردان نام‌آشنای کشورمان، قصد دارد عواید فروش نخستین اجرای نمایش «شهر ما» در روز ۲۰ اردیبهشت را به حمایت از مردم مناطق سیل‌زده کشور اختصاص دهد. نمایش «شهر ما» با طراحی و کارگردانی حسن معجونی، به‌عنوان جدیدترین اثر گروه تئاتر «لیو» از روز جمعه، ۲۰ اردیبهشت، در سالن سمندریان تماشاخانه ایرانشهر اجرای عمومی خود را آغاز می‌کند و همچنین در این شب و اجرای ویژه تماشاخانه ایرانشهر نیز در راستای این حمایت، درصد خود را از فروش نخستین اجرای «شهر ما» کسر نمی‌کند. در شهر ما، سه پرده از نمایش‌نامه‌ای تمام‌وکمال و خواندنی از تورنتون وایلدر را می‌خوانید. یک شهر خیالی و تقریبا دور از تصور با موضوع زندگی روزمره، عشق و ازدواج و در نهایت، مرگ و مردن. در شهر ما، تورنتون وایلدر نشان می‌دهد که با وجود ثبات در آداب‌ورسوم مردم و پایداری محیط طبیعی اطراف، زندگی‌ها گذرا هستند؛ زندگی‌هایی که تحت‌تأثیر گذر زمان قرار دارند.

در این اثر نمایشی بازیگران به ترتیب ورود عبارت‌اند از: کیارش دادگر، حسین امیدی، داران آزمان، پریسا طهماسب، سوکل کلایی، مرسده ایزددوست، سما رجبی، آوا شریفی، مهدی ابوحمره، عباس صابری، امیرحسین گننام، افشین وزیرزاده، مهشید آقاخان، هاله پورقدیمی، لیلا اکبری، یاسمن دهقانی، ملینا جوهری، مهدی باقرکنی، مریم زارعی، رضا سامانی، بهشاد رسولی، سپهر جاویدیان، سحر علیرضایی، هدی بهمن‌اف، احمدرضا مقدسی، علی قانع‌ی، سیاوش البخشی‌نایینی، افشین تمدن، مریم محمودی‌منش، علی بیگ‌زاده، شیمیا بهرم‌ن، علی شهدادی، پردیس رضابوری، صبا پویشمن و بهار شعربافی.

همچنین مهدی چاکری، دراماتورژ، شایلان عشاری؛ مدیر پروژه و طراح لباس، صبا کسمایی؛ طراح نور و رها شیرازی؛ دستیار کارگردان و برنامه‌ریز «شهر ما» هستند.

فلیک

معجونی سال گذشته «فلیک» را در تماشاخانه شهزاده اجرا کرد و با آنکه در فروش قابل‌قبول بود، اما در میان کارشناسان و منتقدان از شناس و اقبال‌ی برخوردار نبود. نمایش «فلیک» روایتی است با جزئیات گوناگون از یک سینما که با مقابل هم قرارگرفتن صندلی‌های سینما و تئاتر فضای جالبی را ایجاد کرده است. تئاتر «فلیک» اثر «آنی بیگور» و ترجمه بهرنگ رجبی است و نوید محمدزاده، ستاره پستانی، حسین حسینیان و برنا انصاری چهار بازیگری بودند که در این کار حضور داشتند.

این کارگردان «فلیک» را یکی از متن‌هایی می‌دانست که آن را بسیار دوست داشت و به نظرش فوق‌العاده است. این اثر در سال ۲۰۱۴ نوشته شده و تاکنون جوایز فراوانی هم از جمله پولیتزر گرفته است.

دکور این نمایش مانند یک سینماست و کاراکترهای این نمایش بچه‌های سینما هستند؛ مثل کسانی که

اجرای رپرتوار «اپرای عروسکی خیام»

گروه هنر: «اپرای عروسکی خیام»، نهمین اثر از گروه تئاتر عروسکی آران به سرپرستی، نویسندگی و کارگردانی بهروز غریب‌پور در قالب برنامه اجرایی تابویی (رپرتوار) تا ۲۰ اردیبهشت ۹۸ در سالن فردوسی ساعت ۱۹:۲۰ اجرا می‌شود. گروه تئاتر عروسکی آران در فروردین و مقارن با روز عطارنیشابوری، معلم کبیر معرفت و فضیلت و نگاه عاشقانه به جهان و انسان، به خالق و مخلوق، «اپرای عروسکی عشق» را پس از اجراهای بهمن و اسفند ۱۳۹۷ به روی صحنه برد و این اپرا را به ساحت او تقدیم کرد. بهروز غریب‌پور،

با اجرای پنج نمایش کم‌دی

شنبه و یکشنبه ها نیم بها

هنر

حسن معجونی و یک شب اجرای «شهر ما» برای سیل‌زدگان

فرازونشیب‌های یک کارگردان

عباس شریفی، کارگردان فیلم «فرشته تاریخ»

بلیت صادر می‌کند یا نظامتی می‌کنند یا در اتاق کنترل فعالیت دارند. در حقیقت ماجرای این نمایش در یک سینما رقم می‌خورد و جزئیات زیادی دارد. همچنین نوشته محمد چرمشیر را با طراحی و کارگردانی خودش در کارگاه نمایش، مردادماه ۱۳۸۷ اجرا کرد.

نمایش «آسانسور» نیز به نویسندگی مهدی کوشکی و با طراحی و کارگردانی محمدحسن معجونی در تالار هنر و در یازدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر عروسکی دانشجویان، آذر ۱۳۸۸ اجرا شد.

علاقه معجونی به تک‌گویی‌های نمایشی هم بارها تکرار شده که اجرای نمایش مونولوگ «همه خانه سیاه است» نوشته امیررضا کوهستانی با طراحی و کارگردانی خودش یکی دیگر از آنهاست که در کارگاه نمایش تئاتر شهر، دی ۱۳۸۸ با بازی خودش اجرا شد.

شاید یکی از جذاب‌ترین نمایش‌های او که باعث شد بارها کم‌دی را به نحو جذابی ادامه دهد، اجرای «به‌خاطر یک مشت روبل» به نویسندگی نیل سایمون بود که برداشتی از چند داستان کوتاه و طنز آنتوان چخوف به شمار می‌آید که در تماشاخانه ایرانشهر، بهمن ۱۳۸۸ در اردیبهشت ۱۳۸۹ با طراحی و کارگردانی و بازی خودش اجرا شد.

نمایش «مرغ دریایی» اثر آنتون چخوف با طراحی و کارگردانی محمدحسن معجونی و همچنین نمایش «دالی وانیا» اثر دیگر چخوف در تماشاخانه ایرانشهر، فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۰ اجرا شد. نمایش «مترسک» به نویسندگی جابر رضائی، پوریا کاکاوند و پیام سعیدی از جمله کارهایی است که معجونی در حوزه تئاتر نوجوان انجام داده و تا امروز یکی از بهترین اجراهایش نیز به شمار می‌آید که سال ۱۳۹۱ در تالار حافظ اجرا شد.

تنوع نگاه

تنوع نگاه باعث شده او را یک کارگردان با گستره نگاه در نظر بگیرند، چنان‌چه میکرونتار «حشره» به نویسندگی مهدی کوشکی و همچنین میکرونتار «ابر صورتی» به نویسندگی علیرضا محمودی را در فرهنگ‌سرای ارسباران، آذر ۱۳۹۰ اجرا کرد.

پرفروم‌نس «خانه‌ام ابری است» با طراحی و کارگردانی محمدحسن معجونی یکی دیگر از اجراهای

متفاوت اوست که در گالری ایست، تیر ۱۳۹۰ اجرا شد. اولین اجرای نمایش «باغ آلبالو» کار جدید حسن معجونی در سال ۹۲ به زنده‌یاد حمید سمندریان تقدیم شد و شادروان هما روستا بازیگر باسابقه تئاتر ایران و همسر سمندریان پس از ۱۴ سال دوری از عرصه بازیگری تئاتر، بار دیگر روی صحنه رفت و با بازی در این نمایش به آرزوی دیرینه‌اش رسید. نمایش «باغ آلبالو» نوشته آنتوان چخوف به کارگردانی معجونی با بازی هما روستا، رضا بهبودی، سعید چنگیزیان، لیلی رشیدی، داریوش موفق، مهدی کوشکی، هوتن شکبیا، کاظم سیاحی، اشکان جانبی و... به صحنه رفت. این اجرا توانست نظر چخوف‌شناسان را جلب کند و مثل بسیاری از اجراهای موجود در ایران با فاصله از اصل مطلب اجرا شد.

او نمایش «ستوان اینشسور» از متن‌های دیدنی مارتین مک دونا با ترجمه زهرا جواهری را در سالن ناظرزاده کرمانی خانه هنرمندان، سال ۱۳۹۴، اجرا کرد. اجرایی دشوار به‌لحاظ استقرار کم‌دی و تراز‌دی که اقدام به‌درستی از پس آن برآمده بود.

نمایش «سه خواهر» یکی دیگر از تولیدات گروه «لیو» نوشته آنتوان چخوف به کارگردانی حسن معجونی در خرداد و تیر ۹۶ و در تماشاخانه پاییز روی صحنه رفت. معجونی که تقریباً تمامی آثار چخوف را روی صحنه برده، معتقد است نمایش سه خواهر قطعا سخت‌ترین نمایش‌نامه چخوف است و در آن به تمامی شخصیت‌های دیگر نمایش‌نامه‌هایش اشاره می‌کند. شاید بطالت بازیترن عنصر این نمایش‌نامه است. نمایش‌نامه تاتوار ایستنی سه خواهر درباره پوسیدگی و نابودی تدریجی اشرافیت اواخر قرن نوزدهم و آغاز قرن بیستم روسیه است و جست‌وجویی برای یافتن معنای زندگی در دنیای جدید. نمایش سه خواهر شرحی بر زندگی و دل‌مشغولی‌های خانواده پروزروف است که از سه خواهر به نام‌های اولگا، ماشا و ایرینا و برادرشان آندره‌ئی تشکیل شده است. این خانواده از وضعیت موجود خود ناراضی هستند و چشم‌انداز آینده را تیره‌وتار و امیدهای خویش را بریادرفته می‌بیند.

نمایش «ماجرای مترانپاز» به کارگردانی محمدحسن معجونی در سال ۹۶ از ۱۸ خرداد در تماشاخانه پاییز روی صحنه رفت. رضا بهبودی، سعید چنگیزیان، مونا تاروتی و مزه‌دالی بازیگران اصلی این نمایش بودند. «ماجرای مترانپاز» را نمایش‌نامه‌نویس روس، الکساندر وامپیلوف، نوشته که به چخوف قرن بیستم مشهور است.

نمایش «ماجرای مترانپاز» به کارگردانی محمدحسن معجونی در سال ۹۶ از ۱۸ خرداد در تماشاخانه پاییز روی صحنه رفت. رضا بهبودی، سعید چنگیزیان، مونا تاروتی و مزه‌دالی بازیگران اصلی این نمایش بودند. «ماجرای مترانپاز» را نمایش‌نامه‌نویس روس، الکساندر وامپیلوف، نوشته که به چخوف قرن بیستم مشهور است.

شهرستانی پس از ۲۴ سال به جایزه‌اش رسید

برنده جایزه بازیگری روی این صحنه قرار گرفتیم که این افتخار من است.همچنین سنرین درخشان‌زاده برای نمایش‌های «خانه برنارد آلبا» و «آمادئوس»، مونا تاروتی برای نمایش «پرواز در تاریکی» و پرسوت گلستانی برای نمایش «عکس خانوادگی» به عنوان برگزیدگان زن بدون اولویت جوایز خود را دریافت کردند.

جایزه ویژه هیئت داوران شانزدهمین جشن بازیگر نیز به میکائیل شهرستانی برای نمایش «آوازخون خیابان مهوتن» تعلق گرفت.

شهرستانی پس از دریافت جایزه خود پشت تریبون قرار گرفت و گفت: این جایزه باید ۲۴ سال پیش برای نمایش «مویه جنک» به من داده می‌شد اما جایزه من را در دیدن‌د و آن شب پشت صحنه تالار وحدت به فرد دیگری داده شد که بعدها خود آن فرد این موضوع را برای من تعریف کرد. وی افزود: با احترام به کسانی که برای اعتلای تئاتر تلاش می‌کنند، من در هیچ نهاد، کانون و صنفی عضو نیستم اما امروز خوشحالم که بعد از ۲۴ سال جایزه‌ای را که از من درزیده شده بود، به من دادند. همچنین در این آیین از مهناز شریفی به عنوان پیش‌کسوت تئاتر ارومیه تقدیر شد.

وی نیز پشت تریبون قرار گرفت و اظهار کرد: به صورت اتفاقی وارد عرصه تئاتر شدم اما از سال ۵۴ به صورت حرفه‌ای وارد این عرصه شدم و تا همین لحظه بر صحنه اجرا دارم و به این راه ادامه می‌دهم. علی آزادیا از مشاهد دیگر پیش‌کسوتی بود که مورد تقدیر قرار گرفت. همچنین رضا بابک و سوسن مقصودلو نیز به عنوان پیش‌کسوتان بازیگری تهران مورد تقدیر قرار گرفتند. همچنین هیئت داوران از گروه بازیگران نمایش «افرا» به کارگردانی سهیل ساعی نیز قدردانی کرد.

علی عمرانی، محمد متوسلانی، ایرج راد، شهرام کیل‌آبادی، محمودرضا رحیمی، الهام کردا، حامد کمیلی، جلیل فرجاد، مریم معترف، مرتضی میرمنظمی، اسماعیل خلیج و تعدادی دیگر از هنرمندان و بازیگران تئاتر از جمله حاضران در جشن بازیگر خانه تئاتر بودند.

شهر فرنگ

برنامه سینماها در ماه رمضان اعلام شد

● **گروه هنر:** طرح نیم‌به‌شدن بلیت سینماها و اکران فیلم‌ها تا ساعات پایانی شب و گاهی تا سحر، از جمله طرح‌هایی است که در سال‌های اخیر اقبال زیادی در میان مخاطبان سینما پیدا کرد. امسال هم با نزدیک‌شدن به ایام ماه مبارک رمضان فعالیت سینماها اعلام شد، علاوه‌بر اینکه فیلم‌های جدیدی به چرخه اکران سینماها اضافه می‌شود. غلامرضا فرجی، سخنگوی شورای صنفی نمایش، اخیرا در گفت‌وگو با ایسنا درباره صدور مجوز فعالیت سینماها تا سحر گفت: «هرساله سازمان سینمایی با هماهنگی‌هایی که با پلیس و اماکن انجام می‌دهد، مجوز لازم برای نمایش فیلم‌ها برای خانواده‌ها تا سحر را صادر و چگونگی اجرائی‌شدن آن را اعلام می‌کند. سپس بعد از اخذ مجوز توسط سازمان سینمایی، این نکته به سینماها ابلاغ می‌شود. ما زیرمجموعه سازمان سینمایی هستیم و مجوز صادر شده است. ولی همه‌ساله خود وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی چارچوبی را برای سینماها اعلام می‌کند و بر اساس آن سینماها موظف هستند که اقدام کنند. در این زمینه شرایط جغرافیایی سینماها بسیار مهم است؛ مثلا پردیس‌های سینمایی شرایطشان با سینمای تک سالن متفاوت خواهد بود.»

همچنین علاقه‌مندان سینما می‌توانند در ایام ماه مبارک رمضان تا ساعت ۲۰ به صورت نیمه‌پها و بعد از ساعت ۲۰ به صورت تمام‌پها به تماشای فیلم متخیشان بنشینند. اما ۱۵ اردیبهشت‌ماه در جلسه شورای صنفی نمایش، اعلام شد با سرگروهی سینما آزادی بعد از فیلم «زندانی‌ها»، قرارداد فیلم «ولوت مبارک» ثبت شده و از چهارشنبه (۱۸ اردیبهشت) اکرانش را آغاز خواهد کرد. همچنین در این سرگروهی، فیلم سینمایی «ما همه با هم هستیم» به کارگردانی کمال تبریزی برای عید فطر نمایش داده می‌شود. در سرگروهی سینما استارا بعد از فیلم «متری شیش‌ونیم» قرارداد فیلم «خانه دیگری» ثبت شد و از چهارشنبه (۱۸ اردیبهشت) نمایش خود را آغاز خواهد کرد و پس از آن فیلم «سرخوست» نیزسا جاویدی روی پرده می‌رود. بعد از فیلم «غلامرضا تختی» نیز قرارداد فیلم «وکیل‌مدافع» در سرگروهی استقلال ثبت شد و این فیلم از چهارشنبه (۱۸ اردیبهشت) روی پرده خواهد رفت و بعد از آن، قرارداد فیلم «شبی که ماه کامل شد» نرگس آبیار برای اکران از عید فطر ثبت شد. با سرگروهی سینمایی باغ کتاب نیز قرارداد فیلم «سامورایی» در برلین» به کارگردانی مهدی نادری، ثبت و این فیلم نیز از چهارشنبه (۱۸ اردیبهشت) نمایش خود را آغاز خواهد کرد. بنابراین مخاطبان سینما از هفته جاری ترکیب فیلم‌های جدیدتری را در سینماها به تماشا خواهند نشست و با توجه به گیشه نه‌چندان قابل پیش‌بینی نوزوز، باید منتظر ماند و دید در روز پرده ماه رمضان استقبال مخاطبان از فیلم‌های روی پرده چه خواهد بود؟ امیرحسین علم‌الهدی، کارشناس سینما، در گفت‌وگو با «شرق» درباره اکران‌های جدید سینما و پیش‌بینی اقبال مخاطبان به فیلم‌های جدید گفت: «منی‌توان از الان پیش‌بینی دقیقی درباره شرایط اکران جدید سینماها کرد، اما تجربه ثابت کرده هر زمان که جنبش درست و اطلاع‌رسانی خوبی در ارتباط با اکران فیلم‌ها صورت می‌گیرد، نتایج خوبی هم حاصل می‌شود. در غیر این صورت نمی‌توان انتظار زیادی داشت.»

او در بخش دیگری از صحبت‌هایش گفت: «در سال‌های ۸۸ و ۸۹ در اکران‌های ماه رمضان اتفاقات خوبی را تجربه کردیم که دیگر تکرار نشد. هرچند که با وضعیت اقتصادی مردم باید به قیمت بلیت سینماها هم توجه داشت و اگر بلیت سینماها با توجه به شرایط معیشتی مردم قیمت‌گذاری شود، نتایج بهتری خواهیم گرفت.»

در نشست سینما تک بانتون بررسی می‌شود «خانه پدری» کیانوش عیاری

● **گروه هنر:** در چهارمین نشست سینما تک بانتون به دبیری زینب لک و محمدحسین میربابا، فیلم سینمایی «خانه پدری» به کارگردانی کیانوش عیاری در خانه اندیشمندان علوم انسانی اکران و تحلیل می‌شود. «خانه پدری» روایت پنج نسل از خانواده‌ای است که در یک خانه زندگی می‌کنند. فیلم با قتل دختر خانواده به دست پدر و برادر کوچک‌تر آغاز می‌شود و از اینجا به بعد فیلم‌ساز روایتی از نزدیک به ۸۰ سال زندگی پنج نسل در این خانه را به تصویر می‌کشد؛ کودکانی که در این خانه به دنیا آمده و بزرگ می‌شوند؛ ولی هیچ‌یک از حقیقتی که در زیرزمین خانه اجدادی مدفون است، خبردار نمی‌شوند. عیاری با دستمایه قراردادن این روایت نقبی به تاریخ زده است. این نشست با برگزاری پنل تحلیل با عنوان «سنگ عقیده بر جعبه زندگی» با حضور محمدحسین میربابا، کیانوش عیاری و مرزبیه وقامهر روز چهارشنبه مورخ ۱۸ اردیبهشت ساعت ۱۵ تا ۱۹ در سالن فردوسی خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار می‌شود.